

Racjonalizacja podatku bankowego

Rekomendujemy racjonalizację podatku bankowego, która realizowałaby w szczególności trzy cele:

- wspierała kapitałem pożyczkowym ekspansję przedsiębiorstw i realizację projektów infrastrukturalnych
- stymulowała wzrost bezpieczeństwa systemu bankowego
- eliminowała możliwości „optymalizacji” podatkowej.

W tym celu najprościej przyjąć za podstawę opodatkowania aktywów banków określony moment w przeszłości, np. 31 grudnia 2017. Jeśli taka zmiana podstawy opodatkowania wydawałaby się zbyt daleko idąca, należałoby co najmniej zwolnić z opodatkowania:

- przyrost kredytów korporacyjnych i „infrastrukturalnych”
- nowo udzielone kredyty hipoteczne o stałej stopie procentowej, których źródłem finansowania są listy zastawne.

Uzasadnienie:

Przyjęcie wartości aktywów jako podstawy naliczania podatku bankowego wydaje się racjonalne w krajach, w których ma miejsce przerost sektora bankowego. Taka sytuacja nie ma miejsca w Polsce, co więcej średni poziom zadłużenia z tytułu kredytów jest w Polsce 2,5-krotnie niższy niż w Unii Europejskiej.

Ponadto podatek bankowy od wartości aktywów powoduje, że oferta finansowania działalności przedsiębiorstw przez banki krajowe nie jest konkurencyjna wobec oferty kredytowej banków zagranicznych. Wyrażana jest opinia, że aby zapewnić polskim bankom równe warunki konkurencji na rynkach zagranicznych, należałoby co najmniej zwolnić z opodatkowania aktywa oddziałów zagranicznych polskich banków. Problem racjonalizacji podatku bankowego jest jednak głębszy i obejmuje w szczególności trzy obszary, które wydają się istotne dla realizacji strategii zrównoważonego rozwoju:

- wspieranie przez banki krajowe ekspansji zagraniczną polskich przedsiębiorstw
- finansowanie przez banki projektów infrastrukturalnych
- wzrost stabilności systemu bankowego.

Jeśli nie chcielibyśmy ograniczać w Polsce dostępności kredytów dla gospodarki i wspierać strategię zrównoważonego rozwoju kapitałem pożyczkowym należałoby co najmniej zwolnić z opodatkowania przyrost aktywów banków:

- 1) wynikający z nowo udzielonych kredytów korporacyjnych
- 2) z finansowania przez banki projektów infrastrukturalnych.

Jeśli chcielibyśmy fiskalnie stymulować wzrost stabilności systemu bankowego, wówczas należałoby podjąć działania w kierunku wydłużenia terminów zapadalności pasywów w polskich bankach i ograniczenia ryzyka z tytułu wzrostu stóp procentowych.

Dlatego rekomendujemy zwolnienie z opodatkowania nowo udzielonych kredytów hipotecznych o stałej stopie procentowej, których źródłem finansowania stanowią listy zastawne.

Proponowane rozwiązania nie uszczuplą istotnie dotychczasowych wpływów podatkowych z tytułu podatku bankowego, a spowodują że podatek bankowy nie będzie barierą finansowania projektów infrastrukturalnych oraz ekspansji zagranicznej przedsiębiorstw oraz przyczyni się do wzrostu stabilności systemu bankowego.

Ponadto uzasadnione jest ograniczenie oddziaływania podatku bankowego na rynek pieniężny i optymalizowanie bilansów banków. Manipulacje te wynikają z przyjęcia błędnej „ruchomej” podstawy opodatkowania.

Rekomendujemy zatem zmianę podstawy naliczania podatku bankowego i jej „zakotwiczenie” w określonym momencie w przeszłości, np. 31 grudnia 2017. Zagwarantuje to i ustabilizuje realizację potrzeb fiskalnych, a jednocześnie wyeliminuje manipulacje i skłonność banków do ograniczania kredytów.